

Дослідження ринку послуг візового посередництва в Україні

Юрій Самойлов, «Український туризм»
Громадська ініціатива «Європа без Бар'єрів»

Віза: що це таке та яка вона буває?

Для поїздок до багатьох країн, привабливих з точки зору туристичних подорожей, а також бізнес-зв'язків, громадяни України мають оформлювати візи. У більшості випадків під візою мається на увазі попередній дозвіл для в'їзду в іноземну країну чи на територію, виданий фізичній особі після перевірки наданих нею документів, що посвідчують особу, підтверджують мету подорожі, наявність квитків на транспорт, грошового забезпечення при перебуванні на території держави чи об'єднання держав, яку заявник збирається відвідати, та ін. (Відповідно до загальнозживаної практики міжнародних відносин, остаточний дозвіл видається при перетині кордону). Такі візи видаються консульськими установами, акредитованими в країні, де проживає заявник (чи тими, які поширюють свою компетенцію на територію цих держав) та є найрозповсюдженішими.

Існують й інші типи віз: електронна (в цьому випадку перевірка документів здійснюється дистанційно, без безпосереднього надання в консульство необхідних для видачі візи документів), миттєва (видається в момент перетину кордону) та деякі інші (наприклад, транзитна аеропортова). Однак такі візи не є темою цього дослідження, оскільки у більшості випадків громадяни України не мають проблем з їх оформленням.

Чому процвітають візові посередники

Серед громадян України спостерігається значний попит на послуги оформлення віз до держав та територій, привабливих з точки зору туризму та бізнесу. В першу чергу, цей попит спостерігається на шенгенські візи, меншою мірою – на візи США, Великобританії, Канади, Китаю, Індії та деяких інших держав.

Ми вже відзначали, що віза – це індивідуальний документ, який видається фізичній особі. Тож, у принципі, кожний громадянин України має право самостійно подати документи на в'їзд до тієї чи іншої держави чи території – у відповідне консульство. На практиці ж, завдяки цілій низці причин, це право в багатьох випадках не реалізується.

Основними з таких причин є:

- Віддаленість консульських установ від місця проживання заявників (більшість консульських установ розташовані в Києві, деякі з них – в обласних центрах, і лише два – в райцентрах: Маріуполі на Донеччині та Берегово на Закарпатті). У результаті заявники мають здійснювати щонайменше дві подорожі від місця проживання до консульства та назад: для подачі документів та для отримання паспорту з візою (або відмовою у візі);
- Небажання частини громадян вивчати та засвоювати інформацію щодо умов та вимог для оформлення візи, зокрема, про комплект необхідних документів, про специфіку їх оформлення, а також небажання докладати зусилля для самостійної подачі документів у консульства;
- Наявність черг у консульствах (явних чи прихованих), обмеження часу прийому та видачі документів, відтермінування запису на прийом при самостійній подачі.

Усе перераховане вище створює ґрунт для існування в Україні ринку послуг візового посередництва. Під візовим посередником слід розуміти юридичну чи фізичну особу, яка за певну грошову винагороду надає заявникові комплекс консультативних послуг із оформлення документів, необхідних для отримання візи, подачі документів у консульство, отриманні готових документів у консульстві та передачі їх заявникові.

Візові посередники: легальні та не дуже

Сьогодні на українському ринку візового посередництва представлено кілька видів посередників, діяльність яких ґрунтується на різних підставах.

1. Легальні посередники

Туристичні компанії

Цей тип підприємств та підприємців надає послуги візового посередництва відповідно до статті 45 Візового кодексу Європейського Союзу (де вони називаються комерційними посередниками), або на підставі законодавства тих держав, консульські установи яких з ними співпрацюють. Переважна більшість таких компаній проходить спеціальну процедуру акредитації в консульствах, завдяки чому набуває права виступати для своїх клієнтів як комерційні посередники.

Сторінка візового сервісу туристичної компанії Aquavita Tour Lufthansa City Center

Візова підтримка - AQUAVITA Lufthansa City Center & Corporate Travel - Mozilla Firefox

www.lcc.e-ticket.com.ua/ua/visas.htm

Aquavita Lufthansa City Center

Рейси | Туристичні подорожі | Ділові подорожі | Про LCC | Аквавіта

ВІЗИ

Ви плануєте подорож або відрядження і потребуєте консультації стосовно отримання візи? Відділ візової підтримки компанії запропонує Вам наступні послуги:

- Надання актуальної та повної інформації про порядок оформлення та строки отримання віз в іноземних консульствах в Україні та Москві;
- Оформлення службових (бізнес) віз на основі службових запрошень від приймаючої компанії за кордоном;
- Оформлення туристичних віз на підставі бронювання готелю;
- Оформлення закордонних паспортів та дитячих проїзних документів.

Для отримання докладної інформації про типи віз ті строки отримання запрошень, будь ласка, телефонуйте до відділу візової підтримки (044) 4940990, або звертайтеся за адресою: kiev@aquavita.com.ua

ЛАСКАВО ПРОСИМО ДО LCC!

Ласкаво просимо до Аквавіта Lufthansa City Center – найкращі консультації та обслуговування міжнародних подорожей

ЗВЕРТАЙТЕСЬ ДО НАС ПН - ПТ 9:00 - 18:00

Одеса +380 (48) 738 44 88
Сімферополь +380 (65) 279 00 25
Київ +380 (44) 494 09 90
Аеропорт Бориспіль +380 (44) 230 00 48

Ділові подорожі

- ▶ Транспорт
- ▶ Готелі On-Line
- ▶ Візи
 - ▶ Сінгапур
 - ▶ Документи
 - ▶ Вимоги до фото
 - ▶ Часті питання
 - ▶ Бланки
- ▶ Виставки
- ▶ Інше

Пуск | D:\Moi... | The Bat! | Skype... | Mary | Anna C... | Ітераці... | \Desig... | Візова... | [149-58... | 14:22

Акредитація туристичної компанії – це досить складна та тривала процедура, в ході якої консульство перевіряє щирість намірів туристичної компанії спрямовувати туристів саме до цієї країни (або в комплексні тури, які поєднують кілька держав, проте з базою саме в цій країні, консульство якої здійснює акредитацію). Незважаючи на те, що Візовий Кодекс ЄС

декларує загальні підходи до акредитації туристичних компаній у консульствах, залежно від країни процедура проходження та надання акредитації можуть суттєво відрізнятись. Так, у консульстві Литви акредитація є постійною та здійснюється, починаючи з моменту подачі повного комплексу документів. Деякі інші консульства (наприклад .чеське) мають так звані «вікна акредитації», тобто часові періоди, коли відбувається ця процедура. А, наприклад, консульство Італії не здійснювало акредитації нових туристичних компаній з 2007 року, хоча, ймовірно, цього літа акредитує додаткову кількість туркомпаній. Проте у будь-якому разі туристична компанія, що отримала акредитацію в консульстві іноземної держави, надає послуги візового посередництва **на цілком легальних підставах.**

Сторінка Генерального консульства Польщі у Вінниці з назвами акредитованих туристичних компаній

The screenshot shows the website of the Polish Consulate in Vinnytsia. The page is titled "Акредитовані туристичні фірми" (Accredited tour companies). It features a navigation menu with links to "Новини" (News), "Контакт" (Contact), "Візова інформація" (Visa information), "e-konsulat" (e-consulate), and "Акредитовані туристичні фірми" (Accredited tour companies). The main content area lists several tour companies:

- УКРВІНІНТУР**
Приватне підприємство
21050 м. Вінниця, вул. Соборна, 54, офіс 5
тел./факс (0432) 35-04-49, 57-93-76,
<http://www.ukrvinitur.ua/>, ukrtur@vn.ua
- ТОВ «ОЛВІ-ТУР»**
Туристична компанія
21010 м. Вінниця, вул. Коцюбинського, 27/2
факс (0432) 27-66-55, тел. 57-65-51, 57-23-66
<http://www.olvi-tour.vn.ua/>, olvi-tour@rambler.ru, olvi-tour@inbox.vn.ru, iolanta.olvi@rambler.ru
- ПП «СМАЙЛ ТРЕВЕЛ»**
Туристичний оператор
21050 м. Вінниця, вул. Соборна, 82
тел./факс (0432) 61-13-22, 69-99-29

Утім, існують консульства, які приймають документи і від туристичних компаній, які не проходили акредитацію. Авторіві відомо лише про 2 таких консульства: Індонезії та Іспанії.

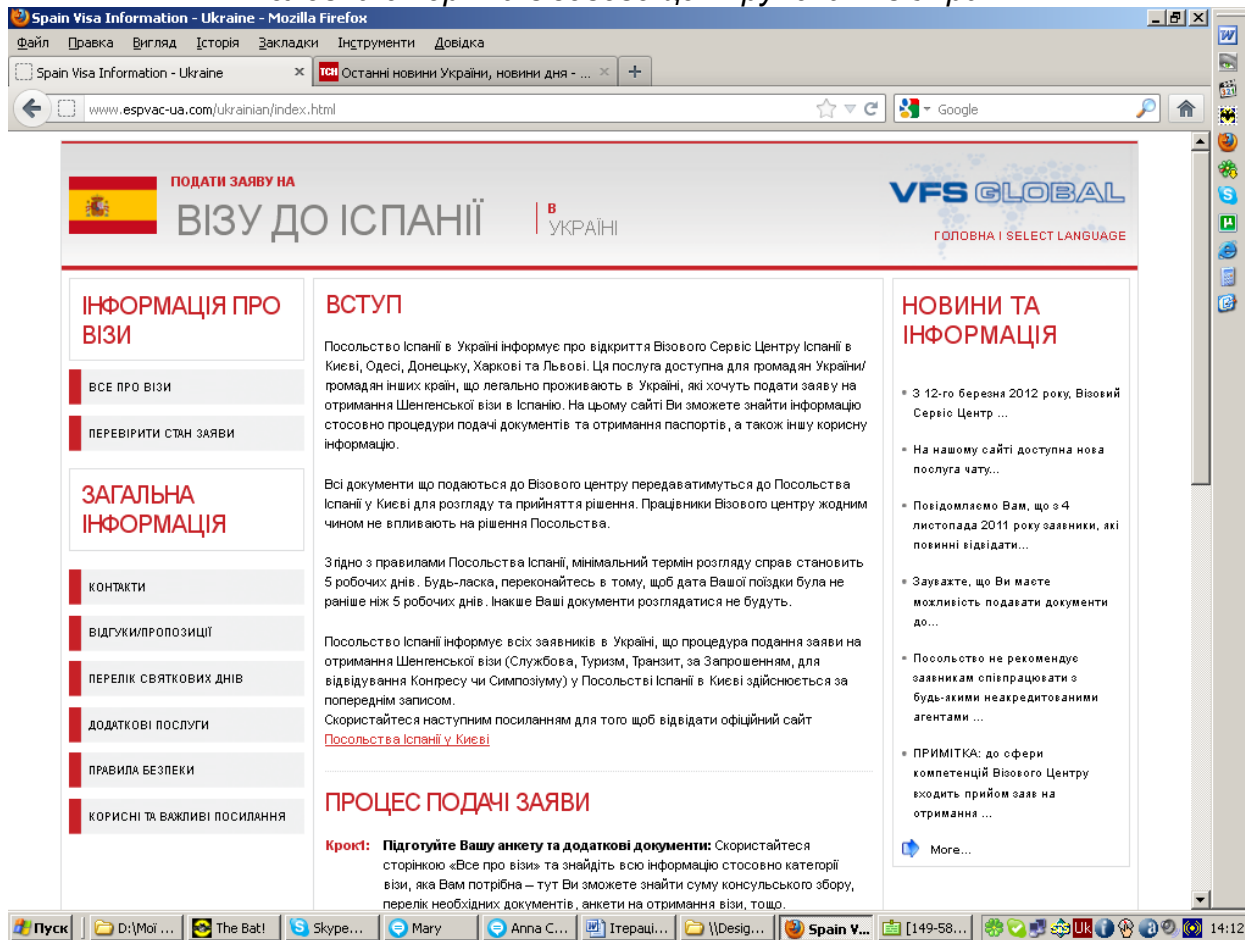
З іншого боку, існують консульства, які не акредитують туристичні компанії у принципі, оскільки законодавство країн, що вони представляють, передбачає лише особисту подачу документів, необхідних для отримання візи, у консульство. Це, зокрема, консульства США та Великобританії.

Аутсорсингові візові центри

Діяльність цих організацій регулюється ст. 43 Візового кодексу Європейського Союзу, відповідно до якої консульство може залучати сторонні організації для здійснення процедур збору, сортування, передачі документів у консульство, видачі заявникам додаткових документів, а також стягнення передбаченої плати за розгляд візових клопотань та за свої

послуги. Відмінність цих організацій від туристичних компаній полягає у тому, що аутсорсингові візові центри відкриваються з ініціативи консульств, у той час як туристичні компанії самі звертаються до консульських установ за можливістю здійснювати посередницькі послуги, проходять певні процедури відбору, після чого їх допускають (чи не допускають) до можливості надавати посередницькі послуги.

Головна сторінка візового центру Іспанії в Україні

Сьогодні в Україні діє лише 2 аутсорсингові візові посередники: переважна більшість так званих «візових центрів», що діють в різних містах України, є підрозділами української філії індійської компанії VFS Global, яка в усьому світі спеціалізується на наданні саме таких послуг. Інший аутсорсинговий візовий посередник – це українська філія міжнародної кур'єрської служби Pony Express. В Україні вона надає послуги консультування при оформленні візових документів, доставки їх до консульств Латвії та Естонії, отримання готових документів та видачі їх заявникам.

Головна сторінка візового сервісу кур'єрської служби Pony Express

МОЗІЛЛА ФІРЕФОКС

Файл Правка Видгляд Історія Закладки Інструменти Довідка

http://www.ponyexpress-ua.com/visa.php

www.ponyexpress-ua.com/visa.php

РЕСС ПОЧТА, ДОСТАВКА ГРУЗОВ, ВИЗОВЫЙ СЕРВИС

Ukraine - CIS - Worldwide
Украина - СНГ - Весь мир

РУС Отслеживание Расчет тарифа

Главная > Визовый сервис

[Главная](#)

[О компании](#)

[Услуги](#)

[Визовый сервис](#)

- [О визовом сервисе](#)
- [Виза в Латвию](#)
- [Виза в Эстонию](#)

[Тарифы](#)

[Документы](#)

[Офисы в Киеве](#)

[Региональная сеть](#)

Визовый сервис

Визовый сервис компании PONY EXPRESS Украина предоставляет услуги по получению визы в Латвию и Эстонию. Мы делаем процесс получения визы максимально комфортным, быстрым и доступным для заявителей.

Возможности компании PONY EXPRESS позволяют сделать услугу визового сервиса доступной гражданам Украины, проживающим в самых отдаленных уголках страны.

Преимущества услуг визового сервиса PONY EXPRESS очевидны:

- **Возможность самим определять наиболее удобный способ обращения за визой** - вы можете лично подать документы в Киеве или обратиться в региональные офисы PONY EXPRESS, не покидая регион проживания, исключая дополнительные расходы.
- **Возможность сэкономить деньги, а главное - время.** По доступному тарифу Вы получаете комплекс услуг, включающих прием документов на оформление визы, их доставку в посольство и обратную доставку. Время подачи документов в офисах компании займет не более 20 минут. Доставка паспорта с полученной визой осуществляется курьером PONY EXPRESS на указанный вами адрес. Для юридических лиц возможен вызов визового специалиста непосредственно в офис клиента.

Надеемся, что Визовый сервис PONY EXPRESS, сделает процесс оформления визы в Латвию, и Эстонию простым и удобным.

[Виза в Латвию](#) [Виза в Эстонию](#)

Пуск D:\Мои... The Bat! Skype... Mary Anna C... Итераци... \{Desig... Mozilla... [149-58... 14:14

Посередницький ланцюжок

Оскільки взаємодія між цими двома видами посередників не є врегульованою ані Візовим кодексом ЄС, ані будь-якими іншими національними чи міжнародними документами, на практиці досить часто виникає ситуація, коли утворюється своєрідний ланцюжок із посередників: представники туристичних компаній, до яких громадяни звертаються за допомогою в оформленні віз, подають документи не безпосередньо до консульства, а до офісу візового центру. У такий спосіб споживач, тобто заявник, змушений двічі сплачувати вартість посередницьких послуг, що не виправдано збільшує собівартість оформлення візи для заявника.

Для прикладу, розглянемо такий ланцюжок, що утворюється у посольстві Іспанії в Україні. Переважна більшість громадян України, що вирушають до цієї держави, є клієнтами туристичних компаній, які, крім усього іншого, допомагають туристам оформлювати пакети документів для подачі в іспанське консульство, здійснює необхідні переклади і т.ін. За ці послуги, зрозуміло, стагається певна плата. Далі представники туристичних компаній подають пакети документів на візи до іспанського візового центру (безпосередньо іспанське консульство приймає документи лише від індивідуальних заявників, до того ж у дуже обмеженій кількості), який вже передає документи безпосередньо в консульство. Візовий центр, відповідно, стягає за свої послуги плату в розмірі 25.2 євро. Консульський збір, що стягається за розгляд клопотання про оформлення візи, складає 35 євро. У такий спосіб кінцева вартість оформлення шенгенської візи в іспанському консульстві складає 60.2 євро + послуги туристичної компанії. При цьому треба відзначити, що іспанське консульство – одне з небагатьох, яке приймає документи на візи від неакредитованих туристичних компаній.

У консульстві Фінляндії ланцюжок посередників вишиковується подібним чином. Відмінність від іспанського варіанту полягає в тому, що робочі місця більшості консулів Фінляндії розташовані безпосередньо у приміщенні візового центру, тож візи оформлюються безпосередньо там, а документи нікуди не перевозяться.

Треба зазначити, що деякі консульства свідомо уникають утворення подібних ланцюжків. Так, до консульства Італії індивідуальній заявник може подавати документи як через візовий центр, так і безпосередньо до консульства. Туристичні ж компанії подають документи лише у консульство – для їхніх представників протягом обумовленого часу працює окреме вікно.

За італійським зразком побудований ланцюжок візових посередників для тих консульств, які співпрацюють з кур'єрською службою Pony Express. До регіональних відділень цієї компанії (які знаходяться у Львові, Одесі, Сімферополі, Дніпропетровську, Донецьку та Харкові) документи можуть подавати лише індивідуальні заявники, турфірми ж подають документи безпосередньо у консульства, що співпрацюють з цією компанією. Як ми вже вказували, поки що таких консульств лише 2 – Латвії та Естонії. Зараз можливість питання співпраці з цією компанією вивчає Литва. Вартість послуг з відправки пакету документів та готових віз (або паспортів з відмовами) на адресу заявника складає 300 грн.

2. Посередники із сумнівними правовими підставами

Фірми-«рішали»

Крім візових посередників, що діють у межах правового поля, існують ще 2 види підприємців чи фізичних осіб, які надають подібні послуги, проте підстави для такої діяльності є сумнівними. Один з них – це так звані «рішали», або компанії, які на «100 відсотків гарантують» отримання візи саме тієї категорії, яку замовляє заявник. Такі компанії, як правило, для залучення клієнтів застосовують різноманітні маркетингові прийоми, наприклад, створюють надзвичайно яскраві сайти, розробляють рекламні слогани, які добре запам'ятовуються, наводять аргументи, що мають схилити заявника до співпраці саме з ними («Шенгенська віза – без жодних турбот усього за 190 євро!»).

Сторінка компанії shengenvisa.com.ua з промо-пропозицією оформити туристичну шенгенську візу «усього» за 190 євро

Шенгенская виза (шенген виза). Оформление визы - поможем! Киев - Mozilla Firefox

shengenvisa.com.ua

115 Мне нравится Отправить 228 пользователям это нравится. Будьте первыми среди своих друзей

Шенгенская виза теперь доступна каждому!

Шенгенская Виза всего за 190€

Звоните нам уже сегодня!

Отзывы наших клиентов

С минимальным пакетом документов

Пуск \\Desig... [149-5... The Bak! Шенге... Skype... Зауваж... Mary D:\Мои... Докуме... 16:24

Деякі з цих компаній розміщують на своїх сайтах інформацію, яка безпосередньо виставляє конкурентів у негативному світлі («Туристичні компанії зазвичай недбало ставляться до послуг оформлення віз»). На практиці ж переважна більшість акредитованих у консульствах туристичних компаній надзвичайно дбайливо ставиться до своїх обов'язків, оскільки процедура акредитації є досить складною, тривалою та вартісною, а сама акредитація – коштовним привілеєм, якого легко позбутися (наприклад, за помилки в оформленні документів), але важко набути.

У той же час діяльність фірм-«рішайлів», як правило, не ґрунтується на жодних законних підставах. Більше того, кожне консульство вважає за потрібне оповістити заявників, що подібні особи не мають до консульства жодного відношення. (У деяких випадках у такий спосіб діють візові відділи туристичних компаній).

Сторінка компанії shengenvisa.com.ua із прикладом інформації провокативного змісту, яка вводить в оману відвідувачів сайту та у більшості випадків не відповідає дійсності

странах Шенгенского соглашения). Соблюдая эти правила, Вы можете абсолютно свободно перемещаться по территории шенгенских стран. Только представьте, как много нового и интересного можно увидеть и узнать!

- **Хотите строить маршрут самостоятельно, не обращаясь в турфирмы.**

Туристические агентства не всегда составляют тот маршрут, который был бы идеален для Вас, при этом требуя за услуги большую сумму денег, да и свои обязанности, связанные с оформлением виз, они часто выполняют недобросовестно. Поэтому самостоятельное путешествие может стать наилучшим вариантом. А чтобы уделять внимание только приятному моменту планирования маршрута и не утруждать себя неприятной (и зачастую безрезультатной) бумажной волокитой, поручите оформление визы профессионалам!

- **Желаете сэкономить собственное время, нервы и быть уверенными в результате.**

Наши специалисты помогут Вам не заблудиться во множественных нюансах визового режима, проконсультируют, дадут правильный совет, гарантированно оформят туристическую визу. Сроки оформления визы при этом составят до двух недель. С нашей помощью Вам не придётся стоять в очередях и волноваться о возможном отказе.

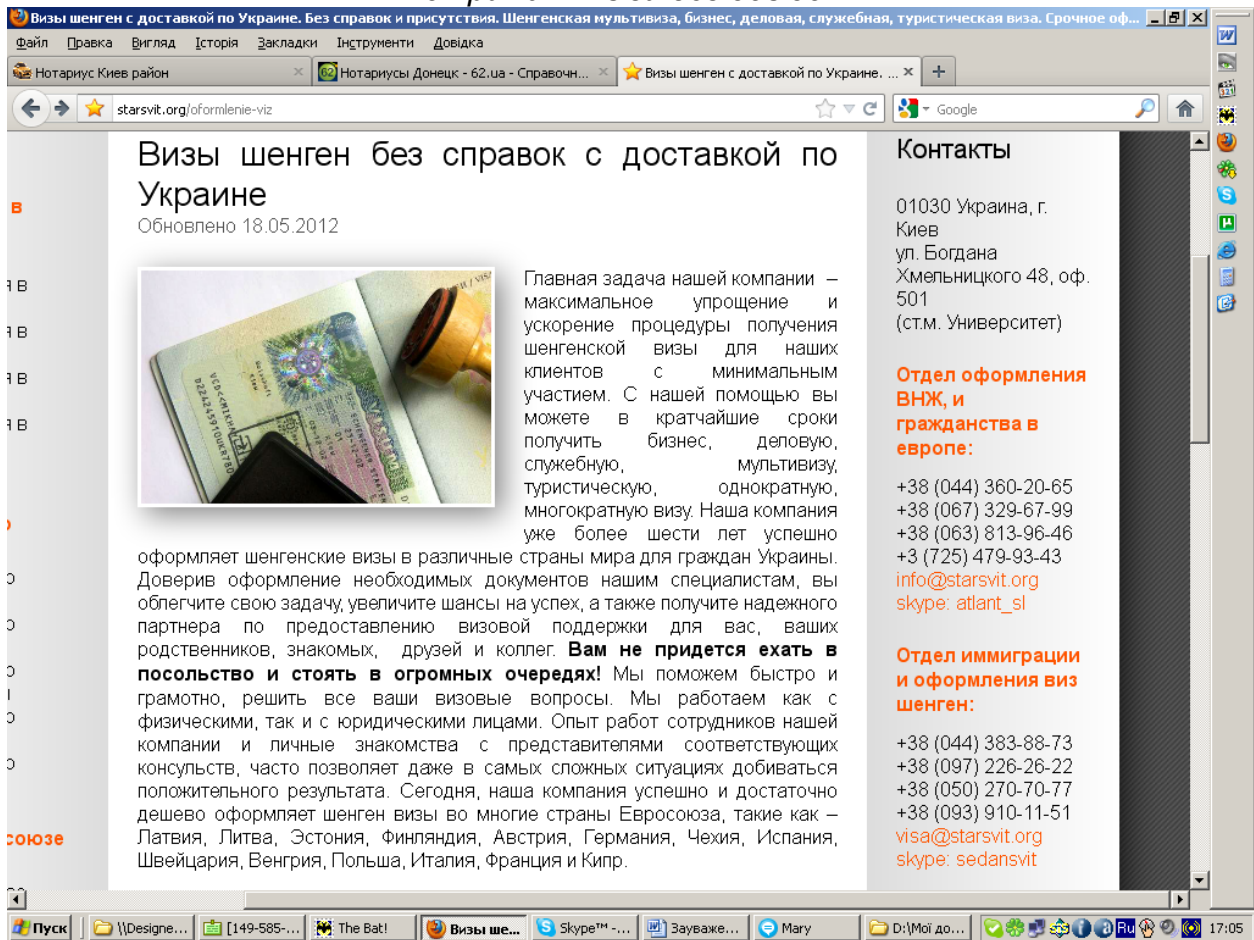
Поскольку туристическая виза - наиболее распространённый тип шенгенских виз, **мы обладаем колоссальным опытом их оформления** и предоставляем значительные

При зверненні до такої компанії потенційного клієнта з перших секунд розмови намагаються переконати в тому, що «у нас відмов не буває», «ми маємо своїх людей у консульствах», «кожна кандидатура узгоджується безпосередньо з консулом, який і виносить рішення, чи можна буде отримати саме таку візу», та інші подібні прийоми.

При цьому свої послуги такі компанії оцінюють надзвичайно високо: у більшості випадків вартість оформлення одноразової шенгенської візи стартує від 250 євро. Цитована нами пропозиція відкрити «шенгенську візу усього за 190 євро» на виході принесе візу для одноразового в'їзду до Шенгенської зони, оформлену в консульстві Польщі. За умов самостійного оформлення витрати на оформлення такої візи (консульський збір) складуть лише 35 євро.

Переважна більшість таких посередників обіцяє оформлення віз «без вашої присутності», що брутально порушує установлений порядок оформлення шенгенської візи, коли документи до консульства подаються лише особисто.

Сторінка компанії starsvit.org, на якій розташована контроверсійна інформація, а саме – отримання візи без довідок

Визы шенген без справок с доставкой по Украине
Обновлено 18.05.2012

Главная задача нашей компании – максимальное упрощение и ускорение процедуры получения шенгенской визы для наших клиентов с минимальным участием. С нашей помощью вы можете в кратчайшие сроки получить бизнес, деловую, служебную, мультивизу, туристическую, однократную, многократную визу. Наша компания уже более шести лет успешно оформляет шенгенские визы в различные страны мира для граждан Украины. Доверив оформление необходимых документов нашим специалистам, вы облегчите свою задачу, увеличите шансы на успех, а также получите надежного партнера по предоставлению визовой поддержки для вас, ваших родственников, знакомых, друзей и коллег. **Вам не придется ехать в посольство и стоять в огромных очередях!** Мы поможем быстро и грамотно, решить все ваши визовые вопросы. Мы работаем как с физическими, так и с юридическими лицами. Опыт работ сотрудников нашей компании и личные знакомства с представителями соответствующих консульств, часто позволяет даже в самых сложных ситуациях добиваться положительного результата. Сегодня, наша компания успешно и достаточно дешево оформляет шенген визы во многие страны Евросоюза, такие как – Латвия, Литва, Эстония, Финляндия, Австрия, Германия, Чехия, Испания, Швейцария, Венгрия, Польша, Италия, Франция и Кипр.

Контакты
01030 Украина, г. Киев
ул. Богдана Хмельницкого 48, оф. 501
(ст.м. Университет)

Отдел оформления ВНЖ, и гражданства в европе:
+38 (044) 360-20-65
+38 (067) 329-67-99
+38 (063) 813-96-46
+3 (725) 479-93-43
info@starsvit.org
skype: atlant_sl

Отдел иммиграции и оформления виз шенген:
+38 (044) 383-88-73
+38 (097) 226-26-22
+38 (050) 270-70-77
+38 (093) 910-11-51
visa@starsvit.org
skype: sedansvit

Виятками є наявність нотаріально завіреної довіреності на подачу чи отримання документів, або співпраця з легальними посередниками.

Більшість таких посередників-«рішайлів» самі оформлюють супровідні документи (наприклад, довідки з місця «роботи» із наведенням даних про «зарплату» за останні 6 місяців). Це є кричущим порушенням установлених правил подачі документів та відомостей у консульства, необхідних для оформлення візи. У такий спосіб особа, що співпрацює з такими посередниками, наражає себе на небезпеку потрапити у різноманітні «чорні списки» (наприклад, Шенгенську інформаційну систему), а також стати фігурантом кримінальної справи за підроблення документів.

Деякі фірми з цієї категорії пропонують потенційним клієнтам самостійно оформити частину пакету документів (наприклад, довідку з місця роботи). Такі пропозиції можна зустріти, подаючи запити на багаторазові візи тривалого терміну (наприклад, на 2- чи 3-річні шенгенські візи). Деякі з цих фірм за певну винагороду пропонують клієнтам оформити «довідки» з місця роботи з таким розміром зарплати, який, за словами їхніх представників, «задовольнить консульство». Оскільки такі пропозиції межують з криміналом (стаття Кримінального кодексу, яка встановлює відповідальність за фальшування документів), на сайтах компаній-«рішайлів» вони не з'являються, а пропонуються потенційним клієнтам під час спілкування з менеджером.

«Жучки»

Ця категорія багато в чому споріднена з попередньою, проте діє на значно нижчому рівні. Типовий «жучок» виловлює потенційних клієнтів неподалік від входу до консульства чи аутсорсингового візового центру, орієнтуючись у першу чергу, на малодосвідчених заявників. Як правило, «жучки» пропонують за певну винагороду «занести» документи до консульства в обхід черги або «прискорити» розгляд візової заяви. Іноді у якості «жучків» виступають агенти посередників-«рішал», описаних у категорії «фірми-«рішайли».

Ризики співпраці з «жучками» приблизно ті самі, що й з «рішайлами»: низька ймовірність отримання візи, потрапляння до «чорного списку» консульства. Ініціювання кримінальної справи у цьому випадку менш ймовірне.

«Дірки» в консульствах

Яким чином відбувається комунікація між посередниками із сумнівною легальністю та співробітниками консульств? Ми бачимо кілька подібних можливостей.

1. «Жучок» записується на прийом документів до консульства, після чого продає своє місце в черзі. Для тих, хто має динамічну IP-адресу, є можливість записати на прийом у консульство кілька чоловік одразу (під різними іменами).
2. «Жучок» або агент «рішайли» має дружні чи родинні зв'язки з кимось із керівництва акредитованих туристичних компаній, завдяки чому документи, отримані від «спійманих» на вулиці або за допомогою методів агресивного інтернет-маркетингу клієнтів заносяться до консульства уповноваженими представниками акредитованої турфірми разом із пакетами документів від справжніх клієнтів цієї фірми. Враховуючи те, що акредитовані туроператори активно обмінюються пакетами документів, підстраховуючи одна одну та допомагаючи оформлювати візи у консульствах, де партнер не акредитований, такому агенту чи «жучкові» досить налагодити зв'язки лише в одній акредитованій турфірмі – решту зробить система.

На сайтах «рішайлів» досить часто трапляється інформація про те, що їхні 100-відсоткові гарантії отримання віз ґрунтуються на особистих знайомствах із представниками консульств. Наскільки правдивою є така інформація, перевірити неможливо, проте, якщо згадати, що в іноземних консульствах на технічних посадах працює досить багато громадян України, такі твердження можуть мати під собою певні підстави.

Що ж до особистого «вирішення питань» представниками таких компаній безпосередньо зі співробітниками консульств, які мають дипломатичний статус, або навіть із керівниками консульств, то правдивість таких тверджень викликає певні сумніви. Подібні схеми можуть бути реалізовані лише у випадку незаплямованої репутації компанії (наприклад, українського представництва відомої адвокатської фірми) та дуже тісних дружніх зв'язків між керівником консульства та директором компанії. Зрозуміло, що таких випадків надзвичайно мало, і вони не впливають на загальну статистику.

Але в будь-якому випадку варто розуміти, що переважна кількість віз, оформлених навіть через напівлегальних посередників, оформлюються у повністю легальний спосіб – в основному через акредитовані туристичні компанії. Частково висока вартість послуги для кінцевого споживача, тобто заявника, пояснюється необхідністю оплачувати послуги ланцюжка посередників, тобто тих-таки акредитованих туристичних компаній, які беруть за свою діяльність певну комісійну винагороду.

Багаторазові візи з метою поїздки «бізнес» зазвичай оформлюються із залученням бізнес-структур, що діють на території держави, в консульство якої подаються документи. Висока вартість таких віз частково пояснюється ризиком, які беруть на себе іноземні бізнес-структури, виставляючи у якості бізнес-партнера людину «зі сторони».

Ареал «дірок»

На сайтах компаній-«рішайлів» наводяться списки консульств, у яких вони відкривають візи. У більшості випадків наводиться практично весь список Шенгенської зони (або найпопулярніших напрямків у її межах), проте це не значить, що «рішайли» насправді мають безпосередній доступ до усіх тих консульств. Це з'ясовується при опитуванні за допомогою технології «анонімний покупець», коли опитувач, представляючись зацікавленою особою, просить відкрити йому візу з категорії «елітних» (тобто тривалих багаторазових). Як правило, в такому випадку представник компанії-«рішайла» одразу перераховує варіанти консульств, через які можна оформити таку візу.

Більшість напівлегальних посередників для вирішення подібних питань користуються послугами таких консульств:

Литва

Польща

Угорщина

Греція

Утім, в їхніх списках зустрічаються й інші назви консульств.

При опитуванні за методикою «анонімний покупець» опитувачі просили оформити тривалу – дво- чи навіть трирічну шенгенську візу, по можливості у консульстві Франції. У результаті жоден з «рішайлів» не гарантував отримання візи саме в цьому консульстві, навзамін назвавши перераховані вище країни. При цьому трирічну візу пропонувалося відкрити лише у консульстві Литви.

Підсумовуючи викладене в цьому пункті, зазначимо, що напівлегальні візові посередники віддають перевагу співпраці з тими консульствами, які практикують полегшену процедуру оформлення віз, не дуже прискіпливо ставляться до пакету документів, необхідного для оформлення візи, та характеризуються надзвичайно малою кількістю відмов. Що ж до консульств, подібних французькому чи німецькому, напівлегальні посередники, скоріш за все, просто беруть участь у посередницькому ланцюжку, в який входять актеритовані туристичні компанії. Таким чином цей спосіб оформлення візи (на відміну від, скажімо, подачі в консульство фальшивої довідки з роботи) виявляється вільним від будь-якого криміналу.

Типові помилки візових посередників

Як і будь-хто, усі перераховані в нашому дослідженні візові посередники час від часу припускаються помилок. Найменше таких в акредитованих туристичних компаній, оскільки серйозна помилка може кувати фірмі акредитації. Хоча це не значить, що турфірми не припускаються помилок. Найрозповсюдженіша з них – неправильне визначення консульства, в яке необхідно подавати документи. Існують певні шенгенські правила, які регулюють юрисдикцію консульства в тому чи іншому випадку, тож невиконання цих правил призводить до відмов у візах – прямих чи прихованих.

Посередники, що діють за аутсорсинговою схемою, тобто візові центри, також припускаються помилок, пов'язаних із тим, що їхні співробітники зазвичай не є фахівцями в

міжнародному праві, зокрема, у практиці оформлення віз. Через що «прості», тобто типові, пакети документів, поданих через візові центри, обробляються без особливих проблем, проте більш-менш нетривіальне завдання ставить співробітників візових центрів у глухий кут.

Минулого року до редакції журналу «Український туризм» звернулася громадянка України, що постійно проживає у США по «зеленій картці». Прибувши на Батьківщину, ця пані вирішила відвідати Францію, через що звернулася до візового центру цієї країни в Києві. Співробітник візового центру переконав її, що усе гаразд, і документи можна подавати – візу, мовляв, вона отримає без жодних проблем.

Тим не менше, за цією заявою в оформленні візи було відмовлено. Після того, як заявник звернулася безпосередньо до французького консульства, їй пояснили, що відмову було викликано невідповідністю місця подачі документів місцю проживання: заяву на шенгенську візу ця пані мала подати у США. При цьому візовий центр категорично відкидає свою провину.

Що ж до напівлегальних посередників, тобто «рішайлів» та «жучків», то у своєму прагненні залучити клієнтів вони розміщують викривлену, або й повністю неправдиву інформацію щодо візового режиму та практики оформлення іноземних віз. Наприклад, досить частою є теза, відповідно до якої щодо шенгенських багаторазових віз категорії «Бізнес» не діє правило першого в'їзду та переважного перебування. Насправді, відповідно до Візового кодексу ЄС, у випадку оформлення багаторазової візи перший в'їзд у Шенгенську зону необхідно здійснити через територію держави, яка видала візу, або ж ця держава має бути основною метою подорожжючого в першій поїздці. Нехтування цим правилом може потягнути за собою проблеми – аж до аннуляції візи.

Наприклад, керівник консульського відділу посольства Польщі в Україні Рафал Вольскі розповів нам про випадок, коли одна з українських туристичних компаній звернулася до польського готелю з пропозицією оформлювати фіктивні ваучери на бронювання для громадян України місць. При цьому за кожну фіктивну «ніч» готелю було обіцяно винагороду розміром у 20 євро.

Власник готелю, який виявився законослухняним, повідомив про таку пропозицію польське консульство в Україні, а консульство – українську прокуратуру. При цьому пакети документів, які надійшли до консульства через цю туристичну фірму, також було передано до прокуратури. Саму фірму було позбавлено акредитації, а дані про заявників занесено до Шенгенської інформаційної системи, що автоматично унеможливує для них отримання шенгенської візи у будь-якому консульстві протягом найближчих 5 років.

Досить часто кримінальні візові посередники припускаються плутанини в термінології, пропонуючи, наприклад, оформити річну шенгенську візу з правом роботи на території країн – членів Європейської Спільноти. Насправді віза, яка дає право роботи, може бути тільки національною довготривалою. Після набуття чинності Візового кодексу ЄС такі візи дають право їхнім власникам перебувати на території інших держав Шенгенської угоди (у випадку, коли національну візу видало консульство держави – члена Шенгенської угоди), проте право працювати власники таких віз мають виключно на території держави, що видала візу.

У діяльності таких візових посередників трапляються й анекдотичні випадки. Так, одна з компаній пропонує за 85 євро + ставка консульського збору оформити для громадян України візу латиноамериканської держави Чилі без необхідності відвідування консульського відділу посольства Чилі в Україні. Анекдотичність ситуації полягає у тому, що

між Чилі та Україною діє безвізовий режим, крім того, в Україні немає посольства цієї держави – діє лише Почесне консульство, яке віз не оформлює.

Де знаходяться «рішайли»

Усі компанії, яких можна віднести до вказаної у підзаголовку категорії, про які було знайдено інформацію в Інтернеті та які було опитано, знаходяться у Києві. Фірми, які можна кваліфікувати як «рішайлів», було знайдено і в регіонах, проте усі вони виявились акредитованими у відповідних консульствах туристичними компаніями. Отже, стилістика «рішайлів» приваблює й фірми, які чесно, у відповідності до вимог законодавства, ведуть свій бізнес. Таким чином, «рішайлівська» риторика та оформлення сайтів у цих випадках виступили як сверідний маркетинговий хід.

Пропозиції компаній-посередників в оформленні віз («рішайли»):

Назва компанії-посередника, сайт	Місце Знаходження	Країни	Типи віз	Консульства (шенген)	Декларована вартість	Передплата	Гарантії	Інші послуги
Star Svit, http://starsvit.org/oformlenie-viz	Київ	Шенгенська зона, США, Канада, Велика Британія, Ірландія	Усі – від короткотермінової туристичної до робочих	Греція, Польща, Угорщина	Від 250 євро	Так	Так	Супроводження процесу імміграції, набуття громадянства та посвідки на проживання в різних країнах світу
Гет Віза http://get-visa.com.ua	Київ	Шенгенська зона, Китай, Індія, африканські країни, Латинська Америка і т.п.	Одноразові, багаторазові, національні	Польща, Литва	Від 150 євро	Ні	Ні	Туристичні послуги
Візовий центр «Гарант» http://www.vcgarrant.com		Шенгенська зона, Румунія	Шенгенські візи, робочі візи	Польща, Греція, Угорщина, Литва,	Від 200 євро	Ні	Ні	Сприяння в оформленні посвідки на

	Київ		(Польща)	Італія				проживання в Естонії, Польщі, громадянства Румунії

Термін оформлення віз – за домовленістю з клієнтом, декларується від 1 до 14 діб

Результати опитування візових посередників категорії 3. Вихідні умови: запит про тривалу (2-3 роки) шенгенську візу. Попередні умови: в заявника подібна віза вже була, але закінчилася. Оформити нову він не може, оскільки в організації, яка сприяла йому в оформленні такої візи, він вже не працює

Назва компанії-посередника	Запит на тип візи	Консульство	Вартість	Передоплата	Категорія візи	Гарантії	Примітки
Star Svit	Шенгенська MULT 2-річна	Литва	2150 євро	300 євро	Бізнес	Повернення грошей, якщо відмова з їхньої провини	Жодних додаткових документів та присутності не вимагається
	Шенгенська MULT 1-річна	Польща/Греція	1100/1250 євро	100/300 євро	Бізнес		
Гет Віза http://get-visa.com.ua	Шенгенська MULT 3/2-річна	Литва	2700/4000 євро	Ні	Туризм	Ні	Довідка з місця роботи з максимально можливою зарплатою + довідка з банку про стан рахунку або сліп з банкомату
	Шенгенська MULT 1-річна	Польща	1400 євро	Ні	Туризм	Ні	Довідка з банку про стан рахунку або сліп з банкомату

							у
Візовий центр «Гарант» http://www.vcgara nt.com	Шенгенська MULT 2-річна	Польща	1710 євро	Ні	Бізнес	Ні	Додаткових документів не вимагається
	Шенгенська MULT 2-річна	Литва	2100 євро	Ні	Бізнес	Ні	Додаткових документів не вимагається
	Шенгенська MULT 1-річна	Угорщина	1110 євро	Ні	Бізнес	Ні	Додаткових документів не вимагається

З ким співпрацюють «рішайли»

Ми вже відзначали, що компанії-«рішайли» віддають перевагу співпраці з консульствами «нових» шенгенських країн, а також із країнами, які можна характеризувати як масові туристичні напрямки, які нещодавно суттєво лібералізували процедуру оформлення віз для громадян третіх країн, зокрема, й України (наприклад, Греція). Підставами для такої переваги є відносний лібералізм в оформленні віз у цих консульствах та великі обсяги пакетів документів, що проходять через консульства цих країн. У той же час консульства деяких держав «Старої Європи», таких, як Німеччина, Франція чи, тим більше, Велика Британія, навряд чи надають можливість оформлювати візи через таких посередників – головним чином, через високу прискіпливість у ставленні до кожного апліканта. Оформлення віз «рішайлами» у таких консульствах зазвичай відбувається, як ми вже казали, через акредитовані туристичні компанії. Що ж до так званих «елітних», тобто мультівіз із тривалим терміном дії, то в таких консульствах відкриття віз цих категорій можливо лише у випадку, коли на території держави, що її представляє консульство, насправді діє комерційна компанія, яка бере на себе ризики засвідчити необхідність бізнес-поїздок до Шенгенської зони (чи на територію держави) клієнта фірми-«рішайла». Саме тому випадки оформлення «елітних» віз через ці консульства є нечисленними, а вартість – надзвичайно висока.

У більшості випадків при зверненні за «елітною» візою до компаній-«рішайлів» останні пропонують оформити бізнес-візу в одному із «безпроблемних» консульств (як правило, Польщі). Таким чином, власник такої візи (у випадку, якщо він її отримає) піддається ризику доводити не тільки прикордонникам, але й поліції інших шенгенських держав факт ведення бізнесу саме у Польщі.

Чи стане посередників менше?

Відповідь на це питання, на жаль, носить негативний характер: до того часу, поки в Україні з Європою не буде встановлено безвізовий режим, візи відіграватимуть роль такого собі цінного та дефіцитного ресурсу, відтак завжди знайдуться ті, хто долучиться до перерозподілу цього ресурсу поміж громадянами, які цих віз потребують. А оскільки

сьогодні безвізовий режим для України є далекою перспективою, більше ніж ймовірно, що ще 15-20 років візові посередники процвітатимуть. У тому числі й такі, які обіцяють допомогу в оформленні віз, вдаючись до сумнівних методів. Бо в будь-якому суспільстві обов'язково знаходяться індивідууми, які бажають отримати свою частку дефіцитного ресурсу швидше за інших та безболісно. Саме вони є основною аудиторією візових посередників сумнівної репутації.

Проте зауважимо, що з такими посередниками можна й треба боротися. Передусім, за допомогою підвищення правової грамотності населення. Потенційні апліканти мають розуміти, що, по-перше, кожний з них без особливих зусиль може оформити візу самостійно, тож він зовсім не зобов'язаний переплачувати сумнівним посередникам. Треба лише знати, як це робиться. Отже, у співпраці з консульствами туристично привабливих для українців держав, МЗС України та ЗМІ – як громадсько-політичними, так і спеціалізованими – громадські організації за відповідної фінансової підтримки можуть організувати низку заходів, наприклад, інформаційну кампанію на тему: «Віза – це не складно!» Чи «Оформлюєш візу? Не порушуй закон!» Тут варто зазначити, що більшість консульств охоче підуть на співпрацю в цій галузі, оскільки вони докладають неабияких зусиль у боротьбі з тим, що має назву «торгівля візами». Тобто сумнівним візовим посередництвом.

Крім того, необхідно якнайширше, у тому числі й через ЗМІ, поширювати інформацію про відмови у візах заявникам, які звернулися до «рішайлів» та інших сумнівних посередників – це також можливо за умов співпраці із зацікавленими консульствами.

Не зайвим буде й ґрунтовний юридичний аналіз угод, які пропонують «рішайли» своїм потенційним клієнтам – із публікаціями у ЗМІ висновків юристів. Нарешті, раціональним буде залучення до співпраці представників правоохоронних органів, зокрема, УБЕЗ МВС України, до відома якого належать подібні справи. З цієї метою можна було б організувати кілька «контрольних закупок» та ініціювати укладення договорів із такими «рішайлами», у тому числі з тими, хто обіцяє видати фальшиву довідку з роботи.

Однак за нинішніх умов якихось дієвих методів, які могли б призвести до кардинального скорочення кількості таких посередників, не існує – поки на послуги тіншового візового посередництва існує попит, до цього бізнесу приходимуть все нові суб'єкти.

Борітеся – поборете!

Протягом кількох років деякі шенгенські консульства (Данія, Нідерланди, Бельгія, Фінляндія, Іспанія, Італія та деякі інші) здійснювали прийом документів від заявників виключно через візові центри індійської компанії VFS Global. Переважна більшість консульств ерерахованих держав не надавала заявникам альтернативної можливості подавати документи напряму в консульство (цю можливість зберігали лише Нідерланди та Фінляндія). Така практика суперечить Візовому Кодексу Європейського Союзу, відповідно до якого держави, що визнають Візовий Кодекс, мають зберігати можливості прямого доступу громадян третіх країн (а відтак і України) до консульських послуг.

Для виправлення цієї ситуації деякі туристичні компанії, громадські організації (на кшталт Асоціації туроператорів України), а також галузевий часопис «Український туризм» неодноразово зверталися до консульств означених держав, МЗС України, а також Єврокомісії, наголошуючи на необхідності виправлення порушень та організації прямого доступу до консульських послуг. 7 лютого 2011 року редакція журналу «Український туризм» отримала листа від керівника консульського управління МЗС України, в якому

повідомлялось, що за наполяганням МЗС означені консульства відкрили прямий доступ до своїх послуг для громадян України.

Того ж таки дня співробітники редакції здійснили перевірку викладеного твердження шляхом дослідження веб-сайтів відповідних консульств та вибіркового телефонних дзвінків на телефони, призначені для запису громадян України на подачу документів. За результатами такої перевірки усі без винятку консульства насправді відкрили можливість альтернативної подачі документів напямую в консульство. Однак при цьому в деяких із них називалися надзвичайно тривалі терміни очікування на подачу документів. Так, співробітнику редакції, який того ж таки дня, тобто 7 лютого, зателефонував до іспанського консульства та попросив призначити дату подачі документів безпосередньо до консульства (а не до візового центру), отримав пропозицію подати документи у 20-х числах квітня, тобто за 2.5 місяці.

Таким чином, практика показує, що досвід боротьби із неправомірним нав'язуванням посередницьких послуг з боку візових центрів цілком може бути успішним.

Дослідження здійснила громадська ініціатива «Європа без Бар'єрів» у співпраці з редакцією журналу «Український туризм» з 5 травня по 20 червня 2012 року. Усього було опитано 23 компанії, 16 з них – методом «анонімного покупця».